

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE
WOJEWODY LUBUSKIEGO
Nr NK-I.4131.21.2017.ABej

z dnia 6 lutego 2017 r.

Rada Gminy Siedlisko

Na podstawie 91ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. r. o samorządzie gminnym (Dz. U.2016.446 j.t. ze zm.) stwierdzam nieważność uchwały Nr XXII/145/2016 Rady Gminy Siedlisko z dnia 29 grudnia 2016r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności w Gminie Siedlisko za usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od tych opłat a także trybu ich pobierania.

Uzasadnienie

W dniu 29 grudnia 2016 r. Rada Gminy Siedlisko podjęła uchwałę Nr XXII/145/2016 Rady Gminy Siedlisko z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności w Gminie Siedlisko za usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od tych opłat a także trybu ich pobierania.

Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 9 stycznia 2017 r.

W toku badania legalności uchwały organ nadzoru stwierdził, że uchwała ta istotnie narusza prawo, tj. art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2016.930 j.t. ze zm.- dalej jako u.p.s.). Stosownie do wskazanego przepisu rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Jak wskazuje się w doktrynie i orzecznictwie norma kompetencyjna zawarta w art. 50 ust. 6 u.p.s. powinna być interpretowana w sposób ścisły uwzględniający językowe dyrektywy wykładni prawa. Wskazują one, że upoważnienie rady gminy obejmuje określenie: 1) szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi); 2) szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat; 3) trybu ich pobierania. W ramach tak wytyczonego upoważnienia rady mieści się zatem wyłącznie kompetencja do wskazania przesłanek, których spełnienie zapewni korzystanie z usług opiekuńczych, przesłanek kształtujących opłatę za usługę, przesłanek warunkujących częściowe lub całkowite zwolnienie od opłat za usługi oraz ustalenie porządku pobierania opłat za usługę opiekuńczą (tak Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 8 lutego 2006 r. w sprawie o sygn. akt IV SA/Wr 637/04). Podkreślenia wymaga fakt, że uchwała rady gminy podejmowana na podstawie ww. przepisu jest aktem prawa miejscowego. Rada wykonując to upoważnienie powinna precyzyjnie i kompleksowo je zrealizować.

W § 1 badanej uchwały Rada wskazała, że "Uchwała się szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności w Gminie Siedlisko za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od tych opłat a także trybu ich pobierania, w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały." Natomiast w przywołanym załączniku Nr 1 do przedmiotowej uchwały w § 1 - § 3 Rada określiła, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Siedlisku organizuje i świadczy pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznawane jako jedna z form pomocy z zakresu pomocy społecznej mogą być świadczone nieodpłatnie i za odpłatnością. Pracownik socjalny w rodzinnym wywiadzie środowiskowym ustala rodzaj i zakres usług oraz ilość godzin, jaka będzie konieczna dla zaspokojenia niezbędnych potrzeb osoby zainteresowanej oraz dochody osoby lub rodziny, w celu określenia warunków odpłatności za świadczone usługi.

Rada Gminy Siedlisko nie wypełniła więc dyspozycji określonej w art. 50 ust. 6 u.p.s. w zakresie określenia szczegółowych warunków przyznawania usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. Uchwała w przyjętym przez Radę brzmieniu nie określa w ogóle warunków przyznawania tych usług. Określa natomiast częściowo i to błędnie tryb ich przyznawania, przyznając pracownikowi socjalnemu kompetencje do ustalenia w rodzinnym wywiadzie środowiskowym rodzaju i zakresu usług oraz ilości godzin koniecznych do zaspokojenia niezbędnych potrzeb osoby zainteresowanej. Taka regulacja jest jednak sprzeczna z art. 50 ust. 5 i 106 ust. 1 i ust. 4 u.p.s., które stanowią, że ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej. Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania

świadczenia, z wyjątkiem decyzji o odmowie przyznania biletu kredytowanego oraz decyzji w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 5a, wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Nadto regulacja trybu przyznania usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w przedmiotowej uchwale przekracza zakres upoważnienia ustawowego, gdyż tryb, w jakim następuje przyznanie świadczenia pomocy społecznej i ustalenie odpłatności regulowane jest wyłącznie przepisami ustawy.

W kwestionowanej uchwale Rada nie uregulowała w ogóle kwestii szczegółowych warunków przyznawania usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. Realizacja kompetencji wynikającej z art. 50 ust. 6 u.p.s. wymaga tymczasem wydania jednego aktu, wyczerpującego tematykę przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze tak, aby adresat zawartych w nim norm mógł na tej podstawie w sposób niebudzący wątpliwości ustalić zakres swych praw i obowiązków. Pominięcie przez lokalnego prawodawcę w przedmiotowej uchwale szczegółowych warunków przyznawania usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczy o nie wypełnieniu delegacji ustawowej z art. 50 ust. 6 u.p.s, co musiało skutkować stwierdzeniem nieważności całej uchwały.

Jednocześnie organ nadzoru wskazuje, że podstawę prawną do podjęcia kwestionowanej uchwały stanowi przepis art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, w tych bowiem przepisie zawarte zostało upoważnienie dla rady gminy do podjęcia uchwały dotyczącej szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Zbędne jest więc powołanie w podstawie prawnej przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym.

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały rady gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

z up. Wojewody Lubuskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru
i Kontroli

Teresa Kaczmarek